

דרכי התערבות בשיקום עוברי חוק ונפגעי עבירה באמצעות הבעה ויצירה 73-8790-01

שם המרצה: פרופ' משה בן סימון

סוג הקורס: הרצאה לתואר שני

היקף שעות: 2 ש"ס

סמסטר: ב

שנת לימודים: תשפ"א

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה:

הכרה של מגוון התערבויות באמצעות הבעה ויצירה לצורך שיקום עוברי חוק וקורבנותיהם. יילמדו התערבויות באמצעות מוזיקה, אומנות פלסטית, תנועה וריקוד, דרמה, ביבליותרפיה, גינון טיפולי ועוד בקרב עוברי חוק, קורבנות וכן נוער בסיכון. תוצרי למידה:

- ללמוד על טיפול באמצעות הבעה ויצירה כולל מוזיקה, אמנות פלסטית, תנועה וריקוד, דרמה, ביבליותרפיה, גינון טיפולי ועוד.
- להכיר שיטות התערבות באמצעות הבעה ויצירה כולל מוזיקה, אמנות פלסטית, תנועה וריקוד, דרמה, ביבליותרפיה, גינון טיפולי ועוד, לצורך שיקום עוברי חוק ושיקום קורבנות.

ב. תוכן הקורס:

יילמדו התערבויות באמצעות מוזיקה, אומנות פלסטית, תנועה וריקוד, דרמה, ביבליותרפיה, גינון ועוד, בנוער בסיכון וכן בקרב עוברי חוק בוגרים. תשומת לב תינתן גם לקורבנות.

מהלך השיעורים:

הנושאים המפורטים מטה יילמדו במסגרת שיעורים פרונטליים. ישולבו במהלך השיעורים מספר פעילויות חווייתיות באמצעות הבעה ויצירה. כמו כן תתקיים צפייה בסרטים.

תכנית הוראה מפורטת להרצאות סמסטר א':

מס' שיעור	נושא השיעור
1	שימושים יומיומיים ותרפויטיים במוזיקה
2	השימושים הפסיכואקוסטיים של המוזיקה
3	פרזנטציה מוזיקלית כטכניקה טיפולית
4	מוזיקה מסכנת בקרב מכורים לסמים
5	מוזיקה בעולמם של אסירים
6	תרפיה במוזיקה עם הלומי קרב
4	תרפיה במוזיקה עם ילדים נפגעי טרור
5	תרפיה באומנות מהי?
6	שיעור התנסות במדיום האומנות הפלסטית
7	תרפיה באומנות עם נוער בסיכון וקעקועים בקרב אסירים
8	תרפיה באומנות עם ילדים נפגעי טרור; ציורי ילדים שנוצלו מינית
9	טיפול בתנועה וריקוד עם אסירים
10	פסיכודרמה עם מתבגרים אלימים
11	טבע תרפיה עם נוער עובר חוק
12	טיפול באמצעות בעלי חיים עם אסירים
13	ביבליותרפיה עם פוגעים ונפגעים
14	סיכום הקורס והכנה למבחן

הערה: תתכנה חריגות מהסדר המוצג בטבלת ההרצאות.
ג. דרישות קדם: אין דרישות קדם. מדובר בקורס חובה במסגרת תואר שני במגמה לקרימינולוגיה שיקומית. השתתפות בקורס לסטודנטים שאינם מתוך המגמה מותנית באישור ראש המגמה.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- 1. נוכחות חובה בהרצאות.** בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת או להגיש עבודה, ולא יקבל ציון בקורס.
- 2. מבחן מסכם** ייערך במתכונת אמריקאית (25 שאלות). המבחן מבוסס בעיקר על מידע המועבר במהלך ההרצאות וכן על רשימת מקורות החובה.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

מבחן מסכם שערכו 100% מהציון הסופי.

ו. רשימת מקורות חובה:

בן סימון, מ. (2012). תרפיה במוזיקה עם קבוצת חיילים נפגעי פוסט-טראומה: אפקט תנועת המטוטלת כמודל טיפולי. בתוך ד. אמיר וכו. אלפנט (עורכות). *התשמע קולי? מחקרים חדשניים בתרפיה במוזיקה* (עמ' 175-205). קרית ביאליק: אח.

Bensimon, M. (2020). Music therapy with children under ongoing war threat: Experiential reframing of trauma through songs. *Nordic Journal of Music Therapy*, 1-17.

רשימת קריאה מומלצת:

- עינת, ת., ועינת, ע. (2009). *קולות מהכלא: אנתולוגיה של יצירות אסירים*. ירושלים: כרמל.
- Bensimon, M., Einat, T., & Gilboa, A. (2015). The impact of relaxing music on prisoners' levels of anxiety and anger. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 59(4), 406-423.
- Fulford, M. (2002). Overview of a music therapy program at a maximum security unit of a state psychiatry facility. *Music Therapy Perspectives*, 20, 112-116.
- Gussak, D. (2004). Art therapy with prison inmates: A pilot study. *The Arts in Psychotherapy*, 31, 245-259.
- Hakvoort, L. (2002). A music therapy anger management program for forensic offenders. *Music Therapy Perspectives*, 20, 123-132.
- Milliken, R. (2002). Dance/movement therapy as a creative approach in prison to the treatment of violence. *The Arts in Psychotherapy*, 29, 203-206.
- Reed, K. J. (2002). Music therapy treatment groups for mentally disordered offenders (MDO) in a state hospital setting. *Music Therapy Perspectives*, 20, 98-104.
- Silber, L. (2005). Bars behind bars: The impact of a women's prison choir on social harmony. *Music Education Research*, 7, 251-271.

- Smeijsters, H., & Cleven, G. (2006). The treatment of aggression using arts therapies in forensic psychiatry: Results of a qualitative inquiry. *The Arts in Psychotherapy, 33*, 37-58.
- Thaut, M. H. (1992). Music therapy in correctional psychiatry. In W. B. Davis, K. E. Gfeller and M. H. Thaut (Eds.), *An introduction to music therapy: Theory and practice* (pp. 273-284). Boston, MA: McGraw-Hill College Press.
- Watson, D. M. (2002). Drumming and improvisation with adult male sexual offenders. *Music Therapy Perspectives, 20*, 105-111.
- Karatas, Z., & Gokcakan, P. D. Z. (2009). The effect of group-based psychodrama therapy on decreasing the level of aggression in adolescents. *Turkish Journal of Psychiatry, 20*, 357-366.
- Karatas, Z., & Zafer, G. (2009). A comparative investigation of the effects of cognitive-behavioral group practices and psychodrama on adolescent aggression. *Educational Sciences: Theory and Practice, 9*, 1441-1452.
- Rio, R. E., & Tenny, K. S. (2002). Music therapy for juvenile offenders in residential treatment. *Music Therapy Perspectives, 20*, 89-97.
- Wyatt, J. G. (2002). From the field: Clinical resources for music therapy with juvenile offenders. *Music Therapy Perspectives, 20*, 80-88.

ז. שם הקורס באנגלית:

Interventions through expressive art therapies with criminals and victims